

JAARVERSLAG

Zeeland-West-Brabant

2019

COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG

CTA

Tilburg, 17 maart 2020

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg (CTA) eenheid Zeeland-West-Brabant
Postbus 8050
5004 GB Tilburg

Email: commissie-toezicht-arrestantenzorg.zeeland-west-brabant@politie.nl

Website: www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De commissie	3
2.1. Samenstelling van de commissie	3
2.2. Vergaderingen	4
2.3. Werkwijze van de commissie	5
3. Bevindingen	6
3.1. Insluiting / Binnenkomst arrestant	6
3.2. Verblijf / Huisvesting	7
3.3. Verblijf / Verzorging en bejegening	9
3.4. Veiligheid, calamiteiten en BHV	11
3.5. Bijzondere aandachtspunten	13
3.6. Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie	13
3.7. Eventuele toevoegingen	13
3.8. Specifieke aandacht voor jeugdige, verslaafden en psychische aandoeningen	14
3.9. Bevindingen van arrestanten	15
4. Conclusies en aanbevelingen	15
<u>Bijlage:</u>	
Overzicht locaties en aantal inspecties per locatie 2019	16

1. Inleiding

De Commissie van Toezicht Arrestantenzorg eenheid Zeeland-West-Brabant (hierna: de commissie) heeft conform artikel 24 van het Besluit Beheer Politie tot taak toezicht te houden op de arrestantenzorg, gevraagd en ongevraagd aan de korpschef advies uit te brengen en inlichtingen te geven omtrent aangelegenheden betreffende de arrestantenzorg. Jaarlijks brengt de commissie een verslag uit over haar werkzaamheden en bevindingen aan de korpschef van politie. In dit jaarverslag brengt de commissie verslag uit van haar werkzaamheden en bevindingen over het verslagjaar 2019. Het verslag wordt door de commissie ook ter kennis gebracht van de politiechef. Ook is het verslag een onderdeel van het Landelijk Centrum CTA (LC CTA)-verslag.

2. De commissie

2.1. Samenstelling van de commissie

De commissie bestaat uit onafhankelijke leden die worden benoemd door de minister van Justitie en Veiligheid. Dat gebeurt op basis van een open sollicitatieprocedure en op voordracht van de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie. De leden worden benoemd voor de duur van ten hoogste 4 jaren. Zij kunnen éénmaal worden herbenoemd voor maximaal dezelfde periode. Bij de samenstelling van de commissie is rekening gehouden met de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke deskundigheid en ervaring van leden. In het verslagjaar 2019 was de samenstelling van de klachtencommissie als volgt:

Naam	Functie	Achtergrond	Benoemd tot	Termijn
Dhr. P.A. van den Ouden	Voorzitter	Gezondheidszorg/psychiatrie Politiek/ fractievoorzitter	01-06-2023	2 ^e
Dhr. T.J.M. Ruikes	Vicevoorzitter per 02-07-2019	Gehandicaptenzorg / management	01-06-2023	2 ^e
Mw. T.P. Sebus-Segers	Lid	Orthopedagogie / generalist	01-06-2023	2 ^e
Dhr. B. van der Linden	Lid	Gevangeniswezen	01-09-2022	2 ^e
Dhr. J.L. Voetelink	Lid	Koninklijke luchtmacht / kwaliteitsmanagement en integriteit	01-04-2022	1 ^e
Dhr. W.F. Visée	Lid	Gezondheidszorg /verslavingsarts KNMG	01-04-2022	1 ^e
Mw. S.A. Ganpat	Lid	Juridisch / rechtbank	01-09-2023	1 ^e
Mw. J.M. Blom-Baars	Lid	Antropologie/ cultureel antropoloog socioloog niet westerse-samenlevingen	01-09-2023	1 ^e
Mw. S.M.E. van Fraaijenhove van der Maas	Vicevoorzitter tot 15-03-2019	Juridisch / advocatuur	14-03-2019	2 ^e
Mw. M.C.J.A. Konings	Lid tot 01-04-2019	Gevangeniswezen	01-09-2022	2 ^e

Het lidmaatschap van mevrouw M.E. van Fraaijenhove van der Maas is geëindigd per 15 maart 2019. De heer T.J.M. Ruikes, zittend lid, is haar met ingang van 2 juli 2019 opgevolgd als vicevoorzitter. Per

1 april 2019 is mevrouw M.C.J.A. Konings vervroegd afgetreden. Mevrouw S.A. Ganpat en mevrouw J.M. Blom-Baars zijn per 1 september 2019 tot de commissie toegetreden. Hiermee bestaat de commissie aan het eind van het verslagjaar uit 8 leden.

De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris vanuit de politieorganisatie. Het ambtelijk secretariaat wordt - middels een duobaan - uitgevoerd door mevrouw R.G.F Joosten en mevrouw F. Bakirci, beiden werkzaam als staffunctionaris bij de politie Eenheid Zeeland-West-Brabant.

2.2. Vergaderingen

In 2019 heeft de commissie vijf maal plenair vergaderd. Bij alle overleggen was de teamchef van het team Arrestantentaken (hierna: TAT), de heer J. Bakker, aanwezig. De heer A. van der Heijden, waarnemend sectorhoofd DROS, heeft één vergadering van de commissie bijgewoond. Tijdens de vergaderingen worden de bevindingen van de inspecties besproken en de inspectieverslagen vastgesteld. Discussiëren over interpretatie, conclusies en aanbevelingen zijn voor de commissie een belangrijk middel om de kwaliteit van de inspecties te behouden en te verhogen. Verder wordt aandacht besteed aan veelvoorkomende aandachtspunten en de onderwerpen vanuit het LC CTA. Ook worden praktische zaken besproken. Door de teamchef TAT en/of het waarnemend sectorhoofd DROS wordt daar waar nodig verduidelijking gegeven en wordt een terugkoppeling gegeven over de ontwikkelingen die gaande zijn op het gebied van arrestantenzorg.

Door de commissie is tweemaal een gastspreker uitgenodigd: een specialist BHV die de commissie heeft meegenomen in de ontwikkeling van de BHV-organisatie binnen de Nationale Politie in het algemeen en die van de BHV-organisatie binnen de eenheid Zeeland-West-Brabant in het bijzonder en een GGD-arts die een toelichting heeft gegeven op de rol van de GGD op het gebied van arrestantenzorg.

Verder heeft de commissie een zelfevaluatie gehouden waarbij met elkaar is gereflecteerd over relevante onderwerpen die het functioneren van de commissie betreffen. Met de inzichten en afspraken die hieruit naar voren zijn gekomen, beoogt de commissie de kwaliteit van haar werkzaamheden te verbeteren en zich verder te ontwikkelen. Zo heeft de commissie het plan opgevat om het komend jaar naast de reguliere vergaderingen tweemaal een bijeenkomst te organiseren waarin deskundigheidsbevordering centraal staat.

Voorts heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de voorzitter en de politiechef, mevrouw mr. J.C.J. Ekelmans, in aanwezigheid van de teamchef TAT, waarbij het jaarverslag, de samenwerking en de voortgang met betrekking tot eventuele knel/aandachtspunten onderwerp van gesprek zijn geweest. Ook heeft er tweemaal een voortgangsoverleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van de commissie, de leiding van de DROS en het secretariaat van de commissie. Daarnaast heeft er éénmaal een voortgangsoverleg plaatsgevonden tussen de voorzitter en het secretariaat van de commissie afzonderlijk.

Ook hebben de voorzitter en secretarissen twee maal deelgenomen aan het landelijk overleg met het LC CTA waarbij alle eenheden aanwezig waren.

2.3. Werkwijze van de commissie

De commissie houdt binnen de eenheid Zeeland-West-Brabant toezicht op alle plaatsen waar de politie arrestanten insluit en verzorgt. De commissie stelt zich tot doel om de in de rechtbank ingerichte ophoudkamers en de politiecellencomplexen jaarlijks tweemaal te inspecteren en de ophoudlocaties éénmaal. De commissie heeft geconstateerd dat de ophoudkamers in sommige politiebureaus een andere bestemming hebben gekregen. Deze zijn dan ook niet meer geïnspecteerd.

Locaties

Type	Aantal	Verblijf	Toezicht	Voorziening	Beheer
Cellencomplex	3	meerdaags	arrestantenverzorger	cel	politie
Rechtbank	2	kantoor tijden	arrestantenverzorger	ophoudkamer	rechtbank
(Politie)bureaus met ophoudkamers	17	max. 9 uur+	politie	ophoudkamer	politie

In de eenheid Zeeland-West-Brabant zijn er 22 locaties die door de commissie worden geïnspecteerd: drie cellencomplexen (Tilburg, Breda en Middelburg), 17 locaties met ophoudkamers gevestigd in politiebureaus en 2 locaties met ophoudkamers gevestigd in de rechtbank Zeeland-West-Brabant (Breda en Middelburg). In 2019 heeft de commissie 27 inspecties uitgevoerd. 19 bij de ophoudkamers van de politiebureaus, 3 bij de ophoudkamers van de rechtbanken en 5 in de cellencomplexen. Een overzicht van locaties en het aantal inspecties per locatie is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

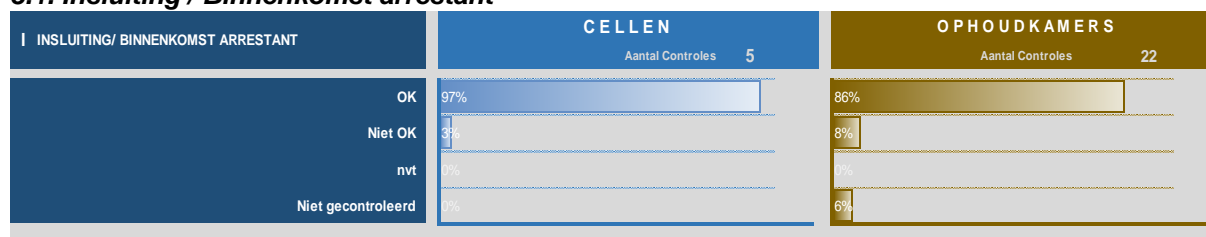
De inspecties worden uitgevoerd op basis van een landelijk ontwikkeld inspectieformat om uniformiteit in de beoordeling te bevorderen. Om tot een objectief oordeel te komen worden de inspecties met minimaal twee commissieleden uitgevoerd, in wisselende samenstelling, op wisselende dagen en tijdstippen. Van elk bezoek wordt vervolgens een inspectieverslag opgesteld, waaraan conclusies en/of aanbevelingen worden verbonden¹. De commissieleden controleren aan de hand van het inspectieverslag van het vorige bezoek of opgemerkte zaken verbeterd dan wel uitgevoerd zijn. Het verslag wordt vervolgens voor een inhoudelijke reactie aan de direct voor de betrokken locatie verantwoordelijk leidinggevende (teamchef) verzonden, waarna het verslag voorzien van een reactie van de teamchef op de eerstvolgende vergadering van de commissie wordt besproken en vastgesteld. De commissie gaat ervan uit dat de teamchefs naar aanleiding van de door de commissie geconstateerde aandachtspunten de benodigde actie(s) ondernemen. De bevindingen uit de inspectieverslagen en hetgeen tijdens de vergaderingen besproken is, vormen de grondslag voor dit jaarverslag.

¹ De opbouw van het inspectieverslag is hetzelfde als de route die door een arrestant wordt afgelegd wanneer deze wordt ingesloten.

3. Bevindingen

In de volgende paragrafen worden de items uit het inspectieformulier besproken. Iedere paragraaf begint met een kwantitatief (deel)overzicht vanuit de database van de resultaten van de uitgevoerde inspecties².

3.1. Insluiting / Binnenkomst arrestant

I INSLUITING BINNENKOMST ARRESTANT	CELLEN				OPHOUDKAMERS											
	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC								
a. Informatie over ingeslotene	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%	18	82%	1	5%	0	0%	3	14%
1. Login-gegevens BVH correct	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%	18	82%	1	5%	0	0%	3	14%
b. Fouilleren	15	100%	0	0%	0	0%	0	0%	58	88%	6	10%	0	0%	2	3%
1. Registratie ingenomen zaken	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%	20	91%	1	5%	0	0%	1	5%
2. Deugdelijk opgeborgen	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%	21	95%	1	5%	0	0%	0	0%
3. Tekenen door ingeslotene	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%	17	77%	4	24%	0	0%	1	6%
c. Informatie ten behoeve van ingeslotene	9	90%	1	10%	0	0%	0	0%								
1. Huisregels in voldoende talen beschikbaar	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%								
2. Huisregels uitgereikt	4	80%	1	20%	0	0%	0	0%								

Informatie over ingeslotene

Tijdens de inspecties in 2019 is gebleken dat de 'login' gegevens in het bedrijfsprocessensysteem van de politie eenheid Zeeland-West-Brabant (BVH) en de dossiervorming gedurende het verblijf van arrestanten op nagenoeg alle locaties op orde waren. Dit met uitzondering van de ophoudlocatie in Bergen op Zoom, waar BVH niet consequent werd ingevuld.

Fouilleren

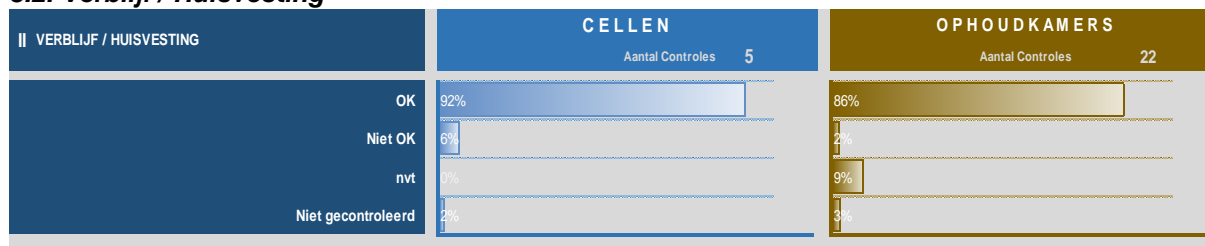
Het registreren, opbergen en het laten tekenen door arrestanten bleek in 2019 doorgaans op orde. Op één locatie, Bergen op Zoom, was de registratie van de ingenomen zaken niet op orde. In Bergen op Zoom, Oosterhout, Roosendaal en Goes heeft de commissie vastgesteld dat het tekenen van het afschrift waarop de in bewaring genomen spullen zijn genoteerd niet standaard plaatsvindt. Bij de rechtbank in Middelburg waren de ingenomen goederen niet deugdelijk opgeborgen.

Informatie ten behoeve van ingeslotene

Het uitreiken van de huisregels bleek op één geval na prima op orde. In het cellencomplex te Middelburg constateerde de commissie dat de huisregels niet standaard werden verstrekt aan de ingeslotenen.

² De database is in 2018 landelijk in gebruik genomen. Hierin worden alle gegevens van de inspecties verwerkt en procentueel weergegeven.

3.2. Verblijf / Huisvesting

II VERBLIJF / HUISVESTING	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a. Cellen/ophoudkamers	31	89%	3	9%		0%	1	3%
1. Werking intercom	4	80%	0	0%	1	20%		
2. Temperatuur	5	100%	0	0%				
3. Ventilatie	5	100%	0	0%				
4. Verlichting	4	80%	1	20%				
5. Schoon	5	100%	0	0%				
6. Veilig	4	80%	1	20%				
7. Dag/Nacht	4	80%	1	20%				
b. Gangen	10	100%	0	0%				
1. Schoon	5	100%	0	0%				
2. Geen rondslingerende zaken	5	100%	0	0%				
c. Douches/ toilet	19	95%	1	5%				
1. Werkend	5	100%	0	0%				
2. Schoon	5	100%	0	0%				
3. Veilig	5	100%	0	0%				
4. Douche doorspoelenregistraties	4	80%	1	20%				
5. Oogdouchesregistraties	0		0					

Cellen/ophoudkamers

Op één locatie na waren de intercoms in de cellen en ophoudkamers prima op orde. In Sprang-Capelle werkten de intercoms ten tijde van de inspectie niet optimaal vanwege het plaatsen van een nieuwe bedrading.

De cellen en ophouders waren in alle gevallen schoon. Verder heeft de commissie tijdens haar inspecties geconstateerd dat de (lucht)temperatuur en de ventilatie in de geïnspecteerde locaties doorgaans goed geregeld en onder controle waren. De commissie merkt in dit verband ten aanzien van de rechtbank in Breda op dat haar is gebleken dat de luchttemperatuur in de ophoudkamers weliswaar voldoet aan de voorschriften, maar dat de temperatuur in zijn algemeenheid als niet comfortabel wordt ervaren. Dit heeft te maken met de inrichting van de ophoudkamers, welke geheel in beton zijn uitgevoerd. Door het zitten op de betonnen banken koelt men snel af. De commissie adviseert dan ook de ingeslotenen actief te informeren over de beschikbaarheid van dekens.

De verlichting bleek op twee locaties na op orde. Op het cellencomplex in Breda vernam de commissie tijdens haar eerste inspectie van een ingeslotene, dat de verlichting - zoals eerder ook geconstateerd door de commissie - 's nachts te fel wordt ervaren. In Rijen was de verlichting in één ophoudkamer defect.

De veiligheid in het cellencomplex Breda bleek tijdens de eerste inspectie op een aantal punten niet op orde. In de cellen en andere ruimtes binnen het cellencomplex bevinden zich intercominstallaties

waarvan de hoeken scherp zijn en uitsteken. Een ingeslotene zou zich hieraan gewild of ongewild kunnen verwonden. Dit geldt ook voor de spiegels die zich in de toiletruimte bevinden en stuk geslagen kunnen worden. Verder bevindt zich in alle cellen, waaronder de observatiecellen een ingebouwde betonnen tafel waaraan een ingeslotene zich eveneens zwaar kan verwonden. Tijdens de tweede inspectie van deze locatie is het voorgaande door de commissie niet meer als aandachtspunt opgemerkt. In Oosterhout heeft de commissie geconstateerd dat er zich aan het plafond een kooiconstructie bevindt waaraan ingeslotenen zich zouden kunnen ophangen. Ondanks het feit dat het plafond redelijk hoog is, vindt de commissie dit een (suïcide)risico.

Gangen

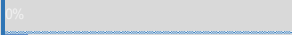
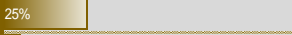

Op alle locaties bleken de gangen tijdens de inspecties schoon. Eén enkele keer trof de commissie in de gangen rondslingerende zaken aan. In Bergen op Zoom trof de commissie op de afdeling waar zich de ophoudkamers bevinden en op de gangen naar de ophoudkamers een rommelige situatie aan (losliggende documenten, artikelen van allerlei aard, dozen, kliko's, etc.). Dergelijke situaties kunnen een gevaar opleveren voor zowel personeel als ingeslotenen. De commissie merkt hierbij op dat de hiervoor genoemde situatie wellicht is veroorzaakt door een ophanden zijnde verhuizing.

Douches/ Toilet

Douches en toiletten bleken op alle locaties werkend.

Opgemerkt wordt dat in het overzicht hierboven de resultaten ten aanzien van de oogdouches niet zijn opgenomen, terwijl deze wel in het inspectieformulier zijn vastgelegd. Tijdens haar inspecties heeft de commissie geconstateerd dat een registratie van het doorspoelen van de oogdouches in Rijen en bij de rechtbank Middelburg niet voorhanden was. Het afdoppen van de oogdouches bleek op meerdere locaties - rechtbank Middelburg (ondanks herhaalde signalering), cellencomplex Middelburg, Bergen op Zoom, Tilburg (Groenebeemden), Roosendaal en Etten-Leur - niet structureel te gebeuren, waarbij de oogdouches in Etten-Leur er ook niet schoon uitzagen.

3.3. Verblijf / Verzorging en bejegening

III VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING		CELLEN		OPHOUDKAMERS	
		Aantal Controles 5		Aantal Controles 22	
OK	87%				
Niet OK	6%				
nvt	0%				
Niet gecontroleerd	7%				

III VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a. Voeding	14	93%	1	7%	0	0%	0	0%
1. Aangeboden/ verstrekt	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Opslag/ houdbaarheids datum	4	80%	1	20%	0	0%	0	0%
3. Aanbod	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
b. Luchten / Ontspanning	19	95%	1	5%	0	0%	0	0%
1. 2x daags luchten aangeboden	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Luchtplaats schoon	4	80%	1	20%	0	0%	0	0%
3. Lectuur	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
4. Rook-gelegenheid	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
c. Hygiëne	16	80%	0	0%	4	20%	0	0%
1. Keuken schoon	4	80%	0	0%	1	20%	0	0%
2. Schone dekens/ lakens	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
3. Opslag was gescheiden (vuil/schoon)	4	80%	0	0%	1	20%	0	0%
4. Producten hygiëne op voorraad	3	60%	0	0%	2	40%	0	0%
d. Medische verzorging	20	80%	3	12%	0	0%	2	8%
1. Voldoende mogelijkheden behandeling/ond	4	80%	1	20%	0	0%	0	0%
2. Procedure inschakelen arts (GGD/GGZ)	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
3. Bewaren/ verstrekking van medicijnen	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
4. Uitvoering van controles op advies vd arts	3	60%	0	0%	2	40%	0	0%
5. Verbanddozen	3	60%	2	40%	0	0%	0	0%
e Bejegening	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
1. Algemene indruk bejegening	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
	65	74%	5	6%	17	19%	1	1%
	21	95%	0	0%	1	5%	0	0%
	13	59%	2	9%	7	32%	0	0%
	12	55%	0	0%	9	41%	1	5%
	19	86%	3	14%	0	0%	0	0%
	14	64%	0	0%	1	5%	7	32%
	14	64%	0	0%	1	5%	7	32%

Voeding

Ten aanzien van de voeding heeft de commissie slechts op het onderdeel opslag/houdbaarheidsdatum in het cellencomplex in Tilburg éénmaal een maaltijd aangetroffen waarvan de houdbaarheidsdatum was verstreken.

Luchten/Ontspanning

In het cellencomplex in Tilburg trof de commissie op de luchtplaats veel sigarettenpeuken aan. Door de betrokken arrestantenverzorgers werd aangegeven dat de luchtplaats niet vaak genoeg wordt schoongemaakt.

Hygiëne

De commissie heeft tijdens haar inspecties kunnen constateren dat de arrestantenzorg ten aanzien van de hygiëne prima op orde is.

Medische verzorging

De mogelijkheden tot behandeling/onderzoek zijn al meerdere jaren een punt van aandacht in het cellencomplex te Middelburg. De GGD-arts onderzoekt een ingeslotene niet in de onderzoekskamer, maar in een cel waarbij een arrestantenverzorgers op gehoorafstand op de gang blijft staan. De

commissie blijft dit onwenselijk vinden. Het organiseren van de consulten vanuit de onderzoekskamer lijkt efficiënter en beter aan te sluiten bij de privacy van de ingeslotene. De commissie realiseert zich dat de veiligheid in de onderzoekskamer nu niet optimaal is, omdat de alarmknop voor de arts op een lastig bereikbare plaats zit. Dit is naar het oordeel van de commissie echter een technisch oplosbaar probleem.

In het cellencomplex in Tilburg heeft de commissie tijdens haar eerste inspectie geadviseerd om een noodknop in de artsenkamer aan te brengen. Bij haar tweede inspectie heeft de commissie vastgesteld dat hieraan uitvoering is gegeven. Er is inmiddels een mobiele noodknop die ook door de arts gebruikt kan worden. Een noodknop op de artsenkamer is hierdoor niet meer nodig.

Ten aanzien van de procedure met betrekking tot het inschakelen van een arts (GGD/GGZ) en de uitvoering van controles op advies van de arts heeft de commissie op geen enkele locatie aandachtspunten geconstateerd.

Met betrekking tot het bewaren/verstrekking van medicijnen heeft de commissie behoudens de situatie bij de rechtbank Middelburg geconstateerd dat dit op orde is. In de rechtbank Middelburg liggen de medicijnen van alle ingeslotenen samen met de overige spullen en papieren aan het linker uiteinde van de tafel van de politiemedewerker. Verder ontbreekt een goede registratie met betrekking tot het verstrekken van de medicijnen. Verstrekking lijkt afhankelijk van de assertiviteit van de arrestant en de oplettendheid van de politiemedewerker. Dit kan naar het oordeel van de commissie gestructureerder door bijvoorbeeld gebruikmaking van een gemarkeerde plek met onderverdeling naar (ophoud)kamernummer en een inzichtelijke en controleerbare registratie. De commissie heeft tijdens haar tweede inspectie een verbetering waargenomen ten aanzien van de registratie. Er wordt inmiddels gebruik gemaakt van een Excel-bestand. De medicijnen zelf liggen echter nog steeds aan het linker uiteinde van het tafelblad, waarmee nog niet is voldaan aan het voorstel van de commissie. Gelet op de eventuele nadelige gevolgen van een verkeerde bewaring en/of verstrekking van medicatie blijft de commissie hiervoor aandacht vragen.

De verbanddozen bleken op een vijftal locaties, te weten Roosendaal, Zierikzee, Etten-Leur, cellencomplex Middelburg en het cellencomplex in Breda, niet op orde. De inhoud van de verbanddozen was over de datum en in twee gevallen was deze bovendien niet volledig (cellencomplex Middelburg en cellencomplex Breda). Zowel in Etten-Leur als in het cellencomplex in Breda bevond de verbanddoos zich op een niet eenvoudig bereikbare plek.

Bejegening

In totaal zijn er 8 ingeslotenen gesproken, waaronder twee minderjarigen. 6 in de cellencomplexen en 2 in de rechtbanken. De ingeslotenen die de commissie tijdens haar inspecties hebben gesproken, waren zonder uitzondering tevreden over de wijze waarop zij werden bejegend.

3.4. Veiligheid, calamiteiten en BHV

IV VEILIGHEID / CALAMITEITEN EN BHV	CELLEN					OPHOUDKAMERS				
	Aantal Controles 5					Aantal Controles 22				
OK	90%					70%				
Niet OK	9%					10%				
nvt	0%					19%				
Niet gecontroleerd	1%					2%				

IV VEILIGHEID / CALAMITEITEN EN BHV	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a. Bedrijfsnoodplan	11	73%	3	20%				
1. Aanwezig, actueel, bekend	5	100%	0	0%	42	64%	14	21%
2. Ontruimings-oefening recent	4	80%	1	20%	22	100%	0	0%
3. Evaluatie	2	40%	2	40%	12	55%	6	27%
b. Bedrijfs hulpverlening	5	100%	0	0%	8	36%	8	36%
1. BHV'er aanwezig	5	100%	0	0%	3	14%	3	14%
c. Blusmiddelen	9	90%	1	10%	19	86%	3	14%
1. Beschikbaar	5	100%	0	0%	19	86%	3	14%
2. Periodieke Controle/ Onderhoud	4	80%	1	20%	41	93%	3	7%
d. Ontsluiting cellen/ ophoudkamers, routes	13	87%	2	13%	21	95%	1	5%
1. Bekend met werking/ mog.	5	100%	0	0%	20	91%	2	9%
2. Duidelijke vluchtroute	3	60%	2	40%	66	100%	0	0%
3. Uitgangen vrij	5	100%	0	0%	22	100%	0	0%
e. Toepassen bijz. observatie	15	100%	0	0%	22	100%	0	0%
1. Besluitvorming HOwJ	5	100%	0	0%	16	24%	6	9%
2. Aanzeggen gebruik observatie camera	5	100%	0	0%	5	23%	2	9%
3. Feitelijke observaties	5	100%	0	0%	5	23%	2	9%
f. Afleggen wapens (vuurwapen/ pepperspray)	9	100%	0	0%	6	27%	2	9%
1. Voorzieningen	5	100%	0	0%	14	64%	0	0%
2. Procedure bekendheid en uitvoering	4	100%	0	0%				

Bedrijfsnoodplan

De commissie heeft tijdens haar inspecties geconstateerd dat op alle locaties een actueel, bekend bedrijfsnoodplan/calamiteitenplan aanwezig was. Op de locaties in Bergen op Zoom, Middelburg, Rijen, Zierikzee, Tilburg (Centrum), Sprang-Capelle en het cellencomplex in Middelburg, zijn er dit verslagjaar geen ontruimingsoefeningen gehouden. Op een viertal locaties heeft de commissie moeten constateren dat er geen evaluatieverslag van de meest recent gehouden ontruimingsoefening beschikbaar was. Dit was het geval in Etten-Leur, Goes, Roosendaal en het cellencomplex in Tilburg. De commissie blijft dan ook aandacht vragen voor het houden van de jaarlijkse voorgeschreven ontruimingsoefeningen en het voorhanden hebben van een actueel verslag hiervan.

Bedrijfs hulpverlening (BHV)

BHV is bij de cellencomplexen en rechtbanken goed geregeld. In 2018 is er een verbeteringslag gemaakt en is de situatie bij de ophoudkamers van de (politie)bureaus verbeterd. Deze verbetering heeft zich in 2019 voortgezet door het besluit om alle OPCO's (operationele coördinator) te gaan opleiden als BHV'er, zodat er altijd minimaal één BHV'er in het pand aanwezig is. Los van het opleiden van OPCO's als BHV'er is er binnen de eenheid ZWB een ontwikkeling gaande dat steeds meer politiemedewerkers deze opleiding hebben gevolgd. De commissie vindt dit een goede ontwikkeling. In Zeeuws-Vlaanderen zijn inmiddels alle OPCO's opgeleid. Op andere locaties loopt dit proces nog, waardoor er op die plekken nog niet altijd een BHV'er aanwezig is. Dit bleek het geval in Roosendaal, Bergen op Zoom en Sprang-Capelle.

Op z.g. opkomstlocaties (zonder vaste personeelsbezetting) is het onmogelijk om te garanderen dat er altijd een BHV'er aanwezig is ten tijde van het gebruik van de ophoudkamers. Voor deze locaties geldt een 'alleen-werk instructie'. Deze instructie geeft op een A4 kort weer wat te doen bij een calamiteit. Een politiefunctionaris dient zich bij aankomst en bij vertrek op zo'n opkomstlocatie te melden bij de leidinggevende/ OPCO van het basisteam zodat men altijd weet dat die persoon alleen op die locatie is en wie er ingesloten is.

In de laatste vergadering van de commissie is afgesproken om de inspectieverslagen welke bijzonderheden bevatten ten aanzien van de BHV ook naar de specialist BHV binnen de eenheid te versturen, zodat deze waar nodig een rol kan pakken.

Blusmiddelen

De beschikbaarheid van blusmiddelen was behoudens de rechtbank Breda op orde. Zo heeft de commissie tijdens de inspectie van voornoemde locatie geconstateerd dat er geen sprinklerinstallatie aanwezig was. Ook ontbraken in de ophoudkamers rook/brandmelders. Het is de commissie inmiddels gebleken dat er een controle heeft plaatsgevonden door de brandweer waarbij alles in orde is bevonden. De commissie heeft de indruk dat over het algemeen de organisatie met betrekking het gebruik van het nieuwe gebouw goed op orde is en dat de 'kinderziektes' nu voor een belangrijk deel zijn opgelost.

Ten aanzien van de periodieke controle/onderhoud heeft de commissie tijdens de inspecties op een drietal locaties, Tilburg (Leijdal en Groenebeemden) en in het bezoekersdeel van het cellencomplex in Tilburg geconstateerd dat de verplichte controledatum overschreden was.

Ontsluiting cellen/ophoudlocaties, routes

De bekendheid met de werking/mogelijkheden bleek op alle locaties goed op orde. In het cellencomplex in Tilburg was geen duidelijke vluchtroute aangegeven.

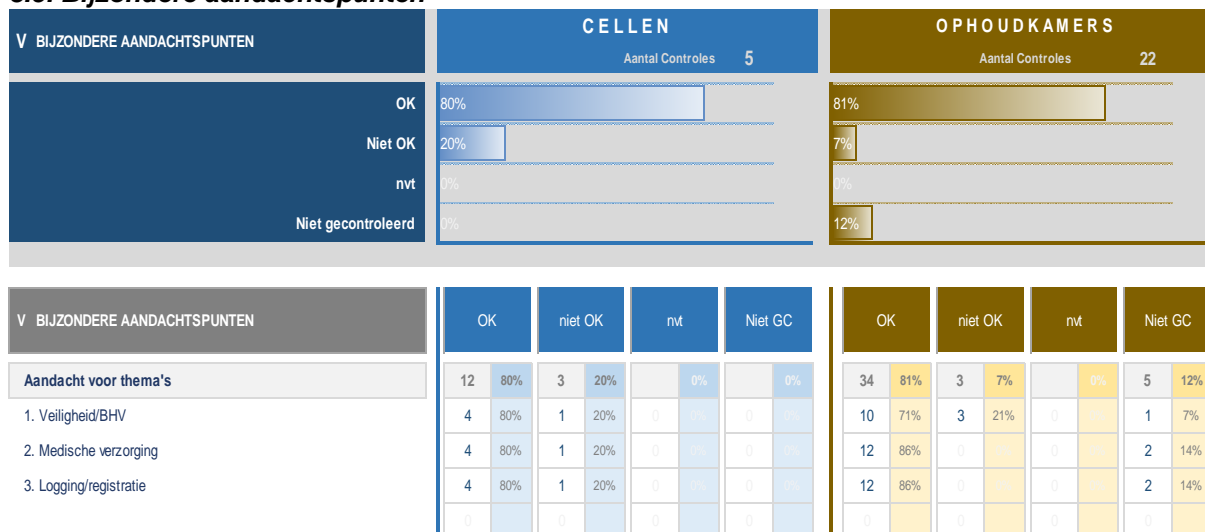
Toepassen bijzondere observatie

In de rechtbank Middelburg heeft de commissie tijdens haar inspecties geconstateerd dat er in een aantal ophoudkamers een camera hangt die permanent aan staat, waarvan niet in alle gevallen mededeling wordt gedaan aan ingeslotenen, terwijl dit wel een vereiste is. Cameratoezicht is op grond van artikel 31 van de Ambtsinstructie immers slechts toegestaan in bepaalde situaties wanneer er toestemming is van de HOvJ en de ingeslotenen ervan op de hoogte is gesteld dat hij permanent geobserveerd wordt. De commissie vindt het onaanvaardbaar dat het cameratoezicht, ondanks herhaalde signalering en de belofte op verbetering, nog steeds niet in overeenstemming is gebracht met de geldende regelgeving en adviseert dan ook dringend om hieraan uitvoering te geven.

Afleggen wapens (vuurwapen/pepperspray)

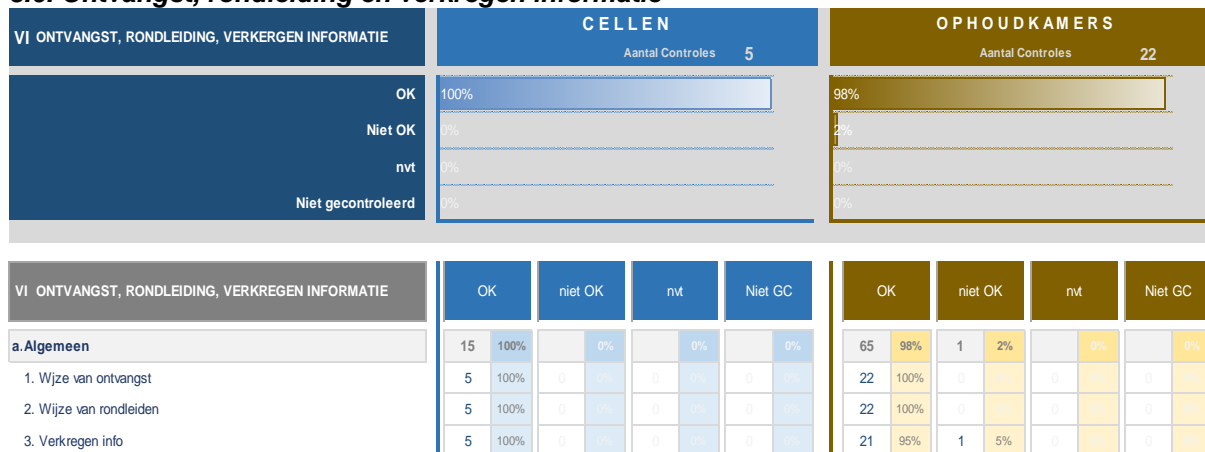
De commissie heeft geconstateerd dat de bekendheid met en de uitvoering van de procedure omtrent het afleggen van wapens en pepperspray over het algemeen prima op orde is.

3.5. Bijzondere aandachtspunten

De commissie heeft in het afgelopen jaar in het bijzonder ook aandacht besteed aan de landelijke inspectiethema's: veiligheid/BHV, medische verzorging en logging/registratie. Voor de bevindingen hieromtrent wordt verwezen naar hetgeen hierover onder de betreffende hoofdstukken is opgenomen.

3.6. Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie

De wijze van ontvangst, rondleiden en het verkrijgen van informatie door de medewerkers van de afdeling Arrestantentaken en de basisteams is in de meeste gevallen als goed en correct ervaren. Er is ruim de tijd genomen voor de rondleiding en de inhoudelijke bespreking van de inspectiepunten. Slechts in één geval was er niet direct een medewerker beschikbaar die de commissie van alle relevante informatie kon voorzien.

3.7. Eventuele toevoegingen

De planning van de zittingen en vervoer van en naar de rechtbank is ook in 2019, evenals de voorafgaande jaren, een knelpunt. Nog steeds verblijft een arrestant onnodig lang in een ophoudkamer van een rechtbank. De commissie is nog steeds van mening dat een efficiënte planning van de zittingen en efficiënt vervoer door DV&O noodzakelijk is waardoor de ingeslotene niet langer dan strikt noodzakelijk in een ophoudkamer hoeft te verblijven. Nu de politie partner en partij is als het gaat om de lange verblijfstijd van ingeslotenen op de rechtbanken, adviseert de commissie om

hierover op landelijk niveau in gesprek te gaan met de rechtbank en DV&O om op dit punt tot structurele verbeteringen te kunnen komen.

In de rechtbank in Middelburg heeft men inmiddels uitvoering gegeven aan het advies van de commissie om de voorheen gehanteerde werkwijze, waarbij de politie het transport binnen Middelburg voor zijn rekening nam, te hanteren. Het transport tussen het cellencomplex en de rechtbank wordt inmiddels weer verzorgd door politiemedewerkers waardoor de lange wachttijd van arrestanten - die vanuit het cellencomplex Middelburg naar de rechtbank Middelburg worden vervoerd - wordt verkort.

Zoals in vorige jaren is de veiligheid van de vervoermiddelen eveneens een punt van aandacht. Het feit dat er in de gecompartmenteerde busjes voor arrestantenvervoer van DV&O geen veiligheidsgordels beschikbaar zijn, blijft zorgelijk. De commissie is van mening dat dit veiligheidsprobleem ten onrechte niet wordt aangepakt³. Tijdens de inspectie bij de rechtbank in Breda heeft de commissie een nieuw model arrestantenbus bekeken. Zij heeft geconstateerd dat de compartimenten klein en laag zijn en dat het achterste compartiment geen raam heeft. De commissie vraagt zich dan ook af of dit vervoermiddel aan de veiligheidseisen voldoet, met name voor de arrestant die achterin zit. Evenals in 2018 adviseert de commissie om heldere en duidelijke criteria te formuleren aangaande de inrichting van arrestantenvervoermiddelen, waarbij de veiligheid van de arrestanten voorop staat.

3.8. Specifieke aandacht voor jeugdige, verslaafden en psychische aandoeningen

Jeugdige arrestanten worden in principe zo snel mogelijk overgebracht naar een cellencomplex. De commissie heeft geconstateerd dat er in de cellencomplexen geen cellen zijn die specifiek geschikt zijn gemaakt voor jeugdigen. Het is de commissie bekend dat er al langere tijd plannen zijn voor het realiseren van kindvriendelijke cellen. Herhaaldelijk is de uitvoering hiervan - als onderdeel van een grote renovatie - vertraagd. In de cellencomplexen wordt gebruik gemaakt van een eigen protocol voor de omgang met jeugdigen. Steekwoorden hierbij zijn: laagdrempelig communiceren, niet te veel woorden gebruiken, met de jeugdigen gaan zitten, meer aandacht geven, deur openhouden, in vereenvoudigde taal opgestelde huisregels, indien mogelijk extra luchtmomenten en apart van volwassen arrestanten laten luchten, aanwezigheid van stripboeken en een vast aanspreekpunt. Ook voor de rechtbanken geldt dat geen van de ophoudkamers geschikt is gemaakt voor jeugdigen. Wel is er elke dag één functionaris aanwezig die zich over de jeugdigen ontfermt.

Tevens is er aandacht voor arrestanten met een verslaving en personen met verward gedrag. Wanneer sprake is van verslaving worden arrestanten naar een cellencomplex overgebracht en wordt zo snel mogelijk een GGD-arts ingelicht. Over het algemeen kan gesteld worden dat de contacten met de GGD redelijk tot goed zijn, maar dat beoordeling door een GGD-arts soms lang op zich laat wachten. Ten aanzien van arrestanten met een GHB-verslaving is het de commissie kenbaar geworden dat de GHB-cel en de samenwerking met Novadic-Kentron per 1 januari 2020 ophoudt. De commissie blijft de ontwikkeling van deze doelgroep volgen.

Personen met verward gedrag/psychiatrische problemen worden in principe overgebracht naar de SPOR (Spoedeisende Psychiatrische OnderzoeksRuimte). De samenwerking met de SPOR wordt als goed ervaren. De samenwerking met de GGZ is verbeterd, waarbij de lange wachttijden ook hier nog

³ Volgens de richtlijnen is dit correct, maar de commissie vindt dit onaanvaardbaar omdat de veiligheid van de arrestanten bij een ongeluk tijdens vervoer in het geding is.

steeds aandacht vragen. De toename van het aantal verwarde personen blijft een zorgelijke ontwikkeling. In Zeeuws-Vlaanderen vormt de lange afstand tot de SPOR-opvang in Goes nog steeds een knelpunt. De wens blijft dan ook om een GGZ-opvang voor verwarde personen in Terneuzen te realiseren. Zoals het er nu naar uitziet zal dit echter voorlopig niet gebeuren.

3.9. Bevindingen van arrestanten

Zoals reeds onder paragraaf 3.3. aangegeven heeft de commissie in totaal 8 arrestanten gesproken. Deze waren zonder uitzondering tevreden over de wijze waarop zij werden bejegend. Door één arrestant werd geklaagd over de verlichting die hij 's nachts te fel vond. Ook klaagde hij over de kwaliteit van het eten. Een andere arrestant was niet tevreden over het vervoer van en naar de rechtbank. Hij vond dat hij te lang moest wachten en klaagde er tevens over dat hij in het ongewisse werd gelaten over het moment van vervoeren. Voorts vond hij het fris in de rechtbank en was hem niet bekend dat hij dekens en lectuur kon krijgen.

4. Conclusies en aanbevelingen

De commissie is in zijn algemeenheid tevreden over de omgang met en zorg voor de arrestanten in de eenheid. Bij verschillende locaties zijn er kleine aandachtspunten geconstateerd die volgens de commissie snel verholpen kunnen worden, waarbij de commissie ervan uitgaat dat de verantwoordelijke teamchef de benodigde maatregelen zal treffen om herhaling in de toekomst te voorkomen. Op een aantal punten doet de commissie graag een aanbeveling:

- Cameratoezicht en het aanzeggen hiervan blijft een aandachtspunt. De commissie vindt het van groot belang dat camera-observatie conform de daarvoor geldende regelgeving wordt toegepast. De commissie adviseert medewerkers duidelijk te instrueren over de bestaande regelgeving en daar waar nodig technische maatregelen te treffen.
- De commissie heeft in het verslagjaar meerdere malen geconstateerd dat een duidelijke, volledige reactie van de verantwoordelijke teamchef op het inspectierapport en de conclusies en aanbevelingen zoals die door de commissie daarin zijn gedaan, ontbreekt. Nu de commissie van mening is dat een dergelijke reactie in het algemeen bijdraagt aan effectief toezicht op arrestantezorg, vraagt zij hiervoor aandacht.
- Voorts blijft de commissie aandacht vragen voor de verblijfsduur van ingeslotenen in de cellen in de gerechtsgebouwen en de veiligheid van arrestantenvervoer door DV&O.
- De commissie vraagt ondanks de geconstateerde verbeteringen op het gebied van bedrijfshulpverlening nog steeds aandacht voor het houden van de jaarlijkse voorgeschreven ontruimingsoefeningen en het voorhanden hebben van een actueel verslag hiervan.

Bijlage: Overzicht locaties en aantal inspecties per locatie 2019

Locatie			Aantal inspecties
De Markiezzaten			
Teambureau Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	Jacob Obrechtlaan 9	1
Teambureau Roosendaal	Roosendaal	Nieuwstraat 6	1
De Baronie			
Teambureau Oosterhout	Oosterhout	Europark 30	1
Teambureau Breda Centrum	Breda	Chasséveld 3	1
Teambureau Weerijs	Etten-Leur	Stationsplein 37	1
Hart van Brabant			
Teambureau Groenebeemden	Tilburg	Brucknerlaan 18	1
Teambureau Langstraat	Sprang-Capelle	Tilburgseweg 23B	1
Rijen	Rijen	Anne Frankplein 1	1
Teambureau Leijdal	Tilburg	Karel Boddenweg 9	1
Teambureau Tilburg Centrum	Tilburg	Stationstraat 22	1
Zeeland			
Teambureau Oosterscheldebekken	Goes	Valckeslotlaan 6	1
Renesse	Renesse	Stoofweg 1	1
Zierikzee	Zierikzee	Kerkhof Zuidzijde 5	1
Teambureau Walcheren	Middelburg	Achter de Houttuinen 10	1
Teambureau Zeeuws-Vlaanderen	Terneuzen	Rosegracht 15	1
Hulst	Hulst	Van de Maelstedeweg 50	2
Oostburg	Oostburg	Trageldam 1	2
Cellencomplexen			
Team arrestantentaken (TAT) Breda	Breda	Mijkenbroek 31	2
TAT Tilburg	Tilburg	Ringbaan West 232	2
TAT Torentijd	Middelburg	Torentijdweg 1	1
Rechtbanken			
Rechtbank	Breda	Stationslaan 10	1 (2 ^e beoogde inspectie verzet naar januari 2020 door capaciteitstekort vanwege grote rechtbankzitting)
Rechtbank	Middelburg	Kousteensedijk 2	2